

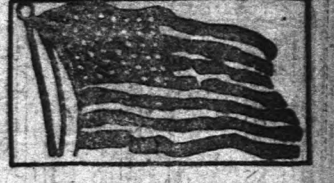

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily

SZABADSÁG

LIBERTY

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Ujság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírműködő, Californiai Magyar Farmer

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap

NO. 273. SZÁM.

THIRTIETH YEAR

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, kedd, 1921. november 22.

HARMVADIK ÉVFOLYAM

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

LEJÁRT MÁR TÖBB ORSZÁG ÉVI BEVÁNDORLÁSI KVÓTÁJA

Igazán "meg van számlálva" a többire nézve is, hogy mennyien jöhettek még ez esztendőben.

NEW YORK, nov. 20. — Husband bevándorlási biztos, aki a tegnapi napot Ellis Islandon töltötte, hivatalos bevándorlási kimutatást bocsátott ki annak kimutatásával, hogy miképpen állanak a különböző országok a 3 százalékos törvény alapján az évi bevándorlásuk dolgában.

A kimutatás szerint Görögország, Spanyolország, Jugoszlávia, Palesztina, Törökország, Szíria, Smyrna és az "Európa föléi részei" néven meghatározott terület már kimerítette az az évre engedélyezett bevándorlási arányszámát, ugyisint az a terület is, melyet a törvény "Ázsia föléi részei" néven határoz meg. Ez pedig azt jelenti, hogy a megnevezett területekről több bevándorló nem jöhet be a következő év július havának első napjáig.

A számok azt is mutatják, hogy Lengyelország is közel áll már ahhoz, hogy idei kvótáját kimerítse és hogy Olaszországnak is csak 13,948 bevándorlót lehet már ide az évben átbeszántania. Az olaszok bevándorlóinak havi arányszáma 6500 és 6000 között van, úgy, hogy két hónap múlva az olaszok előtt is bezárulnak az Egyesült Államok kapui egészen a jövő év július elsejéig. Az egyes nemzeteknek az állásáról a következő táblázat kimutatás számol be:

Országok	Mennyien szabad jönni összesen?	
	Mennyi jött eddig?	Téhat mennyi jöhet még?
Albánia	183	287
Ausztria	1,888	7,444
Belgium	1,182	1,557
Bulgária	223	301
Cseh-Szlovákia	9,597	14,269
Dánia	43	285
Finnország	1,550	3,644
Franciaország	1,327	3,896
Hollandia	2,625	3,692
Magyarország	7,695	68,039
Olaszország	4,499	5,635
Hollandia	28,673	42,021
Norvégia	1,207	3,662
Norvégia	2,512	12,116
Lengyelország (beleértve keleti Galiciát is)	22,974	25,800
Portugália	1,953	2,260
Oroszország (beleértve Szibériát is)	8,826	34,247
Svédország	4,286	19,956
Angol birodalom	21,275	77,206

Az új három százalékos bevándorlási törvény június 3-án lépett életbe. Ez idő óta összesen csak 142,327 bevándorló érkezett az Egyesült Államokba, holott a törvény 255,825 bevándorlónak ad engedélyt egy évre, illetve erre az évre, úgy, hogy még 214,466 bevándorló előtt nyitva állanak a kapuk.

Husband bevándorlási biztos abban a véleményben van, hogy a német bevándorlás most veszi még majd csak kezdetét nagyobb mértékben. A fent említett számok november 9-ig tüntetik fel az adatokat. Az azóta eltelt egy hét alatt több mint 1,400 német érkezett az Egyesült Államokba, ami az addigi kvóta szerint nem egy heti, de egy hónapi bevándorláshoz felel meg. Valószínűnek látszik, hogy most, hogy a német béke véglegesen érvénybe lépett, fokozódni fog a német bevándorlás.

Uj követ az anyaság Belgiumban érdekében

Hír szerint a konferencia bevégezése után Fletchert fogják kinevezni.

WASHINGTON, nov. 20. — Az itt számyrakelt hírek szerint nyomban a lefegyverzési konferencia bevégezése után a toledói Brand Whitlock, jelenlegi belgiumi követ, helyére Henry P. Fletcher külügyminiszterhelyettes fogják kinevezni.

Fletcher híre szerint a legújabb viszonyban van ugyan feltehetőleg, Hughes külügyminiszterrel, azonban ő magának sokkalta jobban szereti a külső diplomáciai szolgálatot, amelyhez multja is predesztinálta, mint a központi irodai munkát. Fletcher a Wilson kormányzata idején tudvalevően mexkői követ volt.

BEKE AUSZTRIAVAL.

WASHINGTON, nov. 20. Harding elnök tegnap este hivatalos kiáltványt bocsátott ki, amelyben hivatalosan megállapítja azt, hogy a béke létrejött Ausztriával.

Mindenben magáévá tette Japán a nyitott kapu, az egyenlő érvényesülés és Kína területi integritásának elvét

Kato báró japán tengeri nagykövetség nevében nagy beszédet tartott a konferenciának, mint a távol kelet bizottságának tegnapi ülésén. — Japánnak álláspontját kilenc pontban fejtette ki és hozzájárult elvből a kínai küldöttség követeléseivel. — Hasonlóan nyilatkoztak a többi országok kiküldöttei is.

WASHINGTON, november 20. — A lefegyverzési konferencia, mint a távol-kelet és a Csendes-óceán bonyodalmainak a biztosítása tegnap ülést tartott Japán részéről, amely a kérdések megoldását nagy lépéssel vitte előre. A hivatalos nyilatkozatában Japán tagadta azt, mintha ő önző érdekek vezérelnék és teljes kooperációját biztosította a hatalmaknak abban az irányban, amely a keleti problémák megoldása és a nemzetek közötti egyetértés felé vezet.

Kijelentette, mikép teljes mértékben elfogadja a "nyitott kapu" irányelvét Kínára vonatkozóan és tagadta azt, mintha különleges engedményeket, avagy területi terjeszkedést óhajtaná. Ugyanekkor magáévá tette Japán az egyenlő érvényesülés és alkalmas elvét is Kínára vonatkozóan és alkalmas odott arra a részvevő kilenc nemzet kiküldötteinek, hogy a maguk részéről mind hivatalosan indozsálják a nyitott kapu politikáját. Amikor a japán szólok befejezte a beszédét, nyomban utána felállottak egymás után Franciaország, Anglia, Olaszország, Belgium, Portugália és Hollandia kiküldöttei és a legmegelőbb rokonszenveket fejezte ki Kína iránt, elfogadták a területi sérthetlenség, az egyenlő alkalmak és a nyitott kapu politikáját.

Japán részéről Kato tengeri nagykövetség volt a szólok és a hazájának álláspontját a következő pontokba foglalta:

1. Kína bajainak egy része belső természetű és csak részben van vonatkozásban a külső viszonyokkal. A konferencia csak a külső viszonyokat rendezheti, míg a belső bonyodalmaikat magának Kínának kell megoldania.

2. Japán arra törekszik, hogy a lehető legjobb viszonyban legyen Kínával. — A washingtoni nagy lefegyverzési konferenciának első hete a teljes siker jegyében folyt le, azonban egyben arról is meggyőződte a résztvevők, hogy a végső siker eléréig sok erős akadály kell még leküzdödniük.

3. Japán a legnagyobb örömmel törekszik arra, hogy Kína a jogos és törvényes aspirációit megvalósíthassa.

4. Japánnak Kínával szemben semminemű területi nagyböbödési terve nincsenek.

5. Japán minden fenntartás és mellékletek nélkül magáévá teszi mindent a nyitott kapu és az egyenlő érvényesülés alkalmát elvét Kínára vonatkozóan.

6. Japán akkor, amikor Kínától élelmiszereket és nyersanyagokat vásárol, valamint általában a kereskedelmi viszonylatban a maga részére semmi különös előnyöket vagy kiváltságokat nem akar és szívesen lát akárminő tisztességes versenytársat.

7. Ami a külső országok által Kínában élvezett területen kívüli koncessziók iránti és amely kérdést Japán rendkívül fontosnak tartja, a maga részéről hajlandó köremléködni abban, hogy a többi delegátussal egyetelműen olyan megállapodásokra jussanak, amelyek minden egyes érdekelt félre nézve igazságosak és kiegyensúlyoztak.

8. Japán nem azzal jött el a konferenciára, hogy a saját önző előnyeit érvényesítse, hanem azért, hogy a többi nemzetekkel kooperáljon a kelet bonyodalmainak megoldása és a nemzetek közötti megértés létesítése körül.

9. Japán szerint a konferenciát azért hívták egybe, hogy közös meggyezéssel olyan programot dolgozzanak ki, amely a nemzetek közötti barátságok megőrzését szolgálja.

10. Japán a konferencián résztvevőkkel együtt meggyőződött arról, hogy a nemzetek közötti barátságok megőrzését szolgálja.

AZ ELSŐ HÉT MÉRLEGE.

WASHINGTON, nov. 20. — A washingtoni nagy lefegyverzési konferenciának első hete a teljes siker jegyében folyt le, azonban egyben arról is meggyőződte a résztvevők, hogy a végső siker eléréig sok erős akadály kell még leküzdödniük.

Az első hét alaphangját Amerika állásfoglalása és javaslata pendítette meg a tengeri lefegyverzés mérceklésének dolgában. És ma egy hét eltelté után, még mindig ez van a központban, mint a világnak manapság legégetőbb kérdése.

Egy hét alatt világtörténelmi eredményeket értek el, amennyiben a világ legérettebb három tengeri nemzetét lehetővé tette a meggyezést a tengeri lefegyverzés lesooktatására és a támadó célu csatahajók építésének szüneteltetésére vonatkozóan. Amikor ebben a kérdésben megles a végső megállapodás, egészen bizonyos, hogy fel fog lélegyezni a szenvedő emberiség, csak úgy, mint fellelegzett akkor, amikor a lefegyverzés megkötésére kiadták a parancsot a tüzelés megszüntetésére.

Ami a lefegyverzés mérceklését illeti, az első hét eredményei ilyenképen összpontosíthatók:

1. Amerikai javaslat a hajók építésének tíz éves szüneteltetéséről. A tengeri erőirányra vonatkozó javaslat az egész élet feloldult jelentheti. Vizsgálta csak az, hogy Japán látni fogja, hogy a leghűségesebb felelőse, Anglia, ellene fordul ebben a kérdésben és hogy a makasszaga csak azt eredményezheti, hogy teljesen elszigetelt, magára marad. Ez alapon remélhető, hogy végeredményben teljes lesz a meggyezés.

2. A tervnek elvből való elfogadása az angolok részéről, beleértve az amerikai javaslatban megállapított viszonylagos tengeri erőt a három nemzet között. Ugyanekkor Japán is elfogadta elvből a javaslatot, kivéve az erőarányt, amelynek tekintetében a saját előnyére módosításokat javasolt.

3. Hughes külügyminiszter nyilatkozata, amely szerint a konferencia oly megállapodások fognak létrejönni, amelyek a támadó tengeri háborút a jövőben is lehetetlenné teszik.

4. Ugyanekkor kinyilatkoztatás annak, hogy az erőviszonyok tekintetében az amerikai kormány feltétlenül ragaszkodik a maga javaslatahoz és azon változtatni nem hajlandó azért, mert nézete szerint mindennemű változtatás az alapelvek kijátszását tenné lehetővé és újabb megindulást a versengő hajóépítéseknek.

Ami a távoli kelet és a Csendes-óceán problémáit illeti, a tárgyalás alapanyagát a kínai küldöttség által beterveztett tíz pont adja meg, amelyek dolgában elvből szintén teljes a megállapodás.

Már most részletezve az első hét eredményeit, megállapíthatjuk azt, hogy nagy előhaladás történt akkor, amikor elvből elfogadták bizonyos dolgokat.

Ugyanekkor azonban az is bizonyos, hogy még nagyon sok akadály fog felmerülni. Elvből való elfogadás nyomban különbözik a tényleges elfogadástól. Amit elvből elfogadunk, ahhoz még nagyon sok szó férhet. Az elvből való elfogadás igen sokszor a diplomáciai kitérő nyilatkozatát fedti.

A legnagyobb nehézség Japán részéről várható. A tengeri erőirányra vonatkozó javaslat az egész élet feloldult jelentheti. Vizsgálta csak az, hogy Japán látni fogja, hogy a leghűségesebb felelőse, Anglia, ellene fordul ebben a kérdésben és hogy a makasszaga csak azt eredményezheti, hogy teljesen elszigetelt, magára marad. Ez alapon remélhető, hogy végeredményben teljes lesz a meggyezés.

KÁROLYÉK MADEIRÁBAN

FUNCHAL, Madeira, nov. 20. — Károly volt osztrák császár és magyar király, a feleségével, Zsitával, a Cardiff angol cirkáló fedélzetén tegnap ideérkezett és itt fogják látni a száműzetés idejét.

Fejlemény az Arbuckle bűnügyben

A kihallgatott orvosi nagyrészt terhelően vallottak a vádlott ellen.

A BELSŐ SÉRÜLÉSEK.

A bíróság most kezdi meg a szemtanúk kihallgatását.

SAN FRANCISCO, nov. 20. A Roscoe (Faty) Arbucklenek, a hájas voltóról és hülye mosolygól híres mozikomédiásnak bűnperében a vád most már előállítja azt a két szemtanút is, akinek a vallomásától minden valószínűség szerint a vádlott sorsa függeni fog.

A két tanu, két kóristány, Zey Privon és Alice Blake, a kik ott voltak azon a hírhedt mulatozáson, amelynek a vége a szerencsétlen Virginia Rappe halála lett. Az ügyész hivatalosan nem jelezte ugyan, azonban valószínű az, hogy a két leány kihallgatása meg holnap, azaz hétfőn megkezdődik.

Az 5. megjelenésükkel a tanuságban veszi tulajdonképpen a kezdetét a védelem harcra a vádlott kiszabadítása érdekében. Biztos, hogy a keresztkérdés alkalmával a tanuk vélemény faggatásának lesznek kitéve a védelem részéről, amely a százhathetőséget kívánja lerontani.

Zey Privon állandóan az egyik ügyési alkalmazott őrizetében volt a nagy esküdttségek határozata óta. Alice Blake egy ideig szintén ugyanily őrizet alatt volt, azonban nemrég kibékült az anyjával, aki előzőleg oaklandi asszony és ennek az őrizetében hagyják. McNab védő már jelezte, hogy neki fog támadni a tanukkal való bánás mód embe rendszerének és hogy tagadásba veszi az állításokat.

Az eddigi tanukihallgatások során három orvos és egy építőmérnök tették fel a vád meggyeztetését az alapját a szemtanúk kihallgatásának. Az eddigi tanu vallomásából a vád a következőket állapítja meg: Hogy az áldozat háshátragyulladás következtében pusztult el, amelyet viszont hólyagrepedés okozta, hogy a hólyagrepedésnek valószínű oka bizonyos fokú erőszak volt, hogy a halála után a holtesten külső erőszak nyomai látszóttak, hogy még a mulatság folyamán az áldozatnak rettenetes fájdalmai támadtak az altestében, hogy az orvos, amikor odaérkezett, az alkohol behatásának nyomát nem találta rajta és hogy azonnal látta, hogy sebészi beavatkozásra lesz szükség.

Visszat a védő annyit tudott kihozni, mikép a hólyagrepedés a hányás folytán beállt izom megerőltetésnek is lehetett a következménye.

A tárgyalás valószínűen egy hónapig is eltart. A bíróság éjjeli tárgyalást nem fog tartani, azonban naponta hat óra hosszát fog igénybevenni az eljárás.

"NYAKPEREC" DIVATJA JÖN NYAKLÁNC HELYÉBE.

LONDON, nov. 20. — Uj divatú nyakék, a nyakperce indult el hódító útjára. Tömör ötvényből készült, minnes rajta kapcsoló s csak annyira rugalmas, hogy a fején keresztül húzható a nyakra.

Nincs vége a királyok esélyeinek

Ausztriában és Magyarországon csak úgy forr még a sok királypárti cselözvés.

HORTHY NEM PALYAZIK.

A kisgazdapárt az aostai herceget emlegeti.

BUDAPEST, november 20. Alig adtak még túl a magyarok a Habsburgokon: a levegő már is tele van az újabb királypárti cselözvésekkel. A kisgazdak, akik a Károly-féle puccs kudarcában egészen felülkerekedtek, azt mondják, hogy nekik angol vagy orosz herceg kell és az aostai herceget emlegetik, bár a vezéreik azt állítják, hogy éppen olyan szívesen vállalnák a köztársaságot is, mert már megcsömröltek a királyoktól és az értük folyó cselözvésektől.

Károly, Albrecht és József főhercegek már nem jöhetnek számításba a Habsburgok trónról letétele és trónigényüktől megfosztása óta. Néhány monarchista most felújította azt a régebbi esztendőket, hogy Bajorországot, Magyarországot és Ausztriát egyesítsék Rupprecht herceg, a Wittelsbach-örökös, uralma alatt. A legerősebb pártja azonban kétségtelenül a Romániával való személyi uniónak van, Ferdinánd király uralkodása alatt. Azt mondják, hogy ezt a tervet pártolja Bethlen István gróf is, a miniszterelnök. A tervnek különösen sok a pártolójuk az arisztokrácia köréből, akiknek nagy bírtokaik vannak Erdélyben. Azt is állítják, hogy ezt a tervet Olaszország is pártolja, pedig Olaszország Európa e részében mindig fontosabb döntő szerephez jut.

A bécsi Der Morgen újság ma azt írja, hogy nemrég titkos egyezményre lépett Francia és Olaszország, a mely egyezmény értelmében Európát érdekörökre osztották. Franciaország teljesen szabad kezei engedett Olaszországnak Ausztriában és Magyarországon, cserében pedig Olaszország megígérte, hogy mindenben támogatja Franciaországnak német politikáját.

Az újság azt mondja, hogy "minthogy ez az állítás egészen bizonyosan tagadást vált ki az érdekelte kormányokból: előre kijelenti, hogy értesülése a lehető legmegbízhatóbb és teljesen autentikus." Hogy a maga elméletét bizonyítsa, a bécsi lap rámutat arra, hogy milyen vezető és döntő szerepet játszott Olaszország egy nyugatmagyarországi kérdésben, mint a trónfoglalási kísérlet alkalmából.

Olaszországnak magyarországi politikája egészen világos. Minden erejével azon van, hogy Magyarországot és Romániát erős államokká tegye, hogy velük ellensúlyos hassa a szlovák növekvő hatalmat.

Horthy kormányzó nem lesz királyjelölt. A kormányzó tisztességéről való lemondását is benyújtotta már, bár ezt még nem hozták nyilvánosságra. A kormány minden erejével rá akarja beszélni, hogy változtassa meg lemondási szándékát, de ő azt hangsúlyozza, hogy igazolnia akarja az utókor előtt, hogy egészen önzetlenül viselte hivatalát.

Horthy kormányzó legutolsó politikai cselkedése az volt, hogy kegyelmű adott három csoport politikai bűnösnek: azoknak, akik a királypárti puccsban részt vettek.

A Szabadság budapesti levelezőjének feljegyzései a királypárti puccsról

Három nap a megostromolt Budapesten. — A karlista puccs története.

KÁROLY király puccsának vége van. Lezárt a magyar történelem egyik újabb epizódja, de a felzavart indulat még sokig fognak zajlani Károly király magyarországi kalendárjának minden egyes epizódja ismeretes már az amerikai publikum előtt, nem volna annak semmi értelme, ha újra elmondanák az eseményeket.

De mégis csak Budapest határán dörögtek az ágyuk, a frontra villamosmal lehetett kiutazni, mindkét oldalán magyar katonák állottak és elkezdődött dühvel harcoltak egymás ellen. A város rendezték minél előbb az előfizetéseket, ha pontosan meg akarják kapni a Szabadság 1922-ik esztendőről szóló pompás naptárát és küldjenek be minél hamarább

25 centet csomagolási és szállítási költségekért. A NÉGY SZÍNEN nyomatott mestermunka számba menő naptárt ugyanis csak azon előfizetőinknek küldjük meg, akik

25 centet beküldenek a postaköltsegre és az előfizetésük rendezve van. A Naptárunk karácsony előtt kézen lesz, tessék hát átadni a 25 cent beküldésével és rendezzék fizetésükket

A hátralékosok

25

25

a hátralékosok

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation, Dr. Andrew Cserna, President; B. K. Charna, Sec'y-Treas.)

Founded by
E. T. KOHÁNYI

Alapította
KOHÁNYI TIBOR

DR. ANDREW CSERNA, Editor

Printed and Published at
700-710 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell, Main 3524, Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre \$2.00, hat hónapra \$1.00, három hónapra \$0.50. Külföldön egész évre \$3.00, hat hónapra \$1.50, három hónapra \$0.75. Földrajzi felosztás: Észak-amerikai országok: egész évre \$2.00, hat hónapra \$1.00, három hónapra \$0.50. Európai országok: egész évre \$3.00, hat hónapra \$1.50, három hónapra \$0.75. Bejuttatás a Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

Easter Office: New York: Irodánk címe: Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York. Üzletvezető: József Horváth, Manager.

A németek nem tudnak fizetni

Elszegényedett Európa.

A háború befejeztével nagyon sok sző eset a kárterítéskről, amiket majd a legyőzötteknek kell fizetniük.

A háború alatt nem. A háború alatt sem az entente az ő kiáltványában, sem Wilson az ő tizenegy pontjában, nem tett említést az indemnitásokról. Ekkor még csak arról volt szó, hogy a győztesek fizessék meg a költségeket, állítsák helyre az elpusztított területeket, főleg Belgiumnak azt a részét, amit a németek elpusztítottak.

Mihelyt azonban vége lett a háborúnak, az entente urainak az agyveleje el kezdett forrni és elhatározták, hogy a veszteséket ne csak azt fizessék meg, amit elrontottak, de fizessenek hatalmas pénzbírságot, kössék őket össze, mint a rabzslókat, akik azelőtt harosok voltak, de a római Caesar legyőzte őket és most maga előtt hajtja őket a diadalmos bevonulásában.

Versaillesben — írja Franceso Nitti, Olaszország volt miniszterelnöke, aki nem valami nagyon szimpatizál a szövetségesekkel — eldöntötték, hogy a világháborúnak egyes egyedül Németországot és az ő szövetséges társait voltak az oka, ennek következtében fizetniük kell, a mennyit beléjük fér, illetve, a mennyit az entente csak el tud tölteni.

Felálltak a szövetségesek az erkölcsi világrend magas polcára és onnét dörögtek a földön heverő vesztesék felé:

— Világtörténelmi elv, hogy az, aki a bajt csinálta, javítsa is ki azt. Javítsa ki pedig úgy, hogy annak még a nyoma se látszik.

Mindenesetre érdekes, hogy olyan fantasztikus összegek röpöködtek már 1918-ban és 1919-ben a levegőben, hogy a "vae victis" elvnek áldozatai szédülve kaptak a fejükhez.

S az is nagyon érdekes, hogy ezeket a számokat teljesen feleslően egyének dobták bele a levegőbe.

Versaillesben elhatározták, hogy a legyőzötteknek — illetve Németországnak — ezeket a fantasztikus összegeket harminc esztendő leforgása alatt meg kell fizetni.

És ma már nyilvánvalóbb, mint valaha: Németország nem lesz képes pontosan megfelelni a kötelezettségnek, amit ezekkel a fantasztikus nagy összegekkel raktak a vállára.

Németországgal szemben a kegyelemnek még a szikráját se mutatják a szövetségesek — az is, azt hiszik, jellemző, hogy sem Magyarországtól, sem Ausztriától, sem Bulgáriától, sem Törökországtól nem mernek egy krajcár se kérni. Tudják, hogy ezekben az országokban a nép annyira nyomorult, hogy a legnagyobb veszedelmet jelentené, ha ki akarnák zsarolni.

Ugy Anglia, mint Franciaország és Olaszország abban a helyzetben vannak, hogy nem tudják e pillanatban — a saját adósságaikat rendezni — és nem tudják már az utolsó három esztendőben. Ők tehát három tisztában vannak azzal, mit jelent egy országot a szó szoros értelmében megrohanni.

A szövetségesek képesek voltak arra, hogy inkább átmenjenek a Rajna bal partjára is, az okkupációs hadseregüket ki akarták tolni, általában hajlandók voltak a legdrasztikusabb módszereket is alkalmazni, de semmi áron se voltak hajlandók eltérni attól, hogy Németországról le kell nyuzni a hetedik bört is.

Európa ma teljesen elszegényedett és a remények sugara éppen úgy nem villanhat fel Németországból, mint nem villanhat fel a többi országból, tartozzék az a győzők, vagy a győzelem híján szűkölködők közé.

Most kell valakinek jönni, aki elmondja ama bívós szót, aminek hallatára megnyílik a Szegénység.

Most kell valakinek előjönnie, aki azt fogja prédikálni, hogy a visszavonás és gyűlölködés helyett teremtés meg már egyszerűen az emberek az összetartást, a tisztességet, nem egymás ki-fosztását, hanem az egymás kölcsönös segítségét.

Amíg ez az új Prédikátor el nem jön erre a világra, addig a reménynek a sugara nem fog felvillanni sehoh.

Se tengeren innen, se tengeren túl.

Vajjon tetszenék-e Wilsonnak Subotica

Irta: REMÉNYI JÓZSEF, a Szabadság európai munkatársa.

TESSEK: a magyar Szabadságból cirilbetűs Subotica lett. Wilson most boldog lehet. Ime, az ő segítségével a szerb duda Jeharogta azt a magyar kulturát, amely bármennyire magyar, szívesen hallgatta meg Mozartot vagy Chopint is. Hogy utjak, amelyek Amerikában formálódtak ököllé, micsoda végtelen csapást mérhetnek egy dél-magyar városra!

Az összehenyomás ez: mért a szerbeknek nincsen európai mértékkel mérhető kulturájuk, tehát azt akarják, hogy a volt "élnyomók" is kulturamentes életet éljenek. Eset kell ennek az igazolására? Nem engedték meg a Filharmonikus Társaság megszervezését. Ha például Grieget, a skandináv óriást magyar művészek ismertették meg az alban hegyek közül ideszakadt tisztviselőkkel, ez az utóbbiak értelmi képességnek feltétlenül ártana. Tehát inkább "le a kultúra" jelszóval, Grieget ki kell kergetni Suboticából.

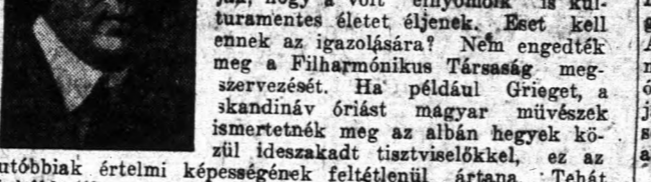
A szerbek a népek önrendelkezési jogát annyira komolyan veszik, hogy ezt ennél komolyabban csak Wilson vehette. Jaj annak, aki Szabadságot Subotica helyett egyeztetlen a régi néven meri nevezni! Kétszeresen jaj annak, aki akár magyar, akár pedig bunyevó származású magyar s a Kossuth-utér, mint valami reverenciás személyiséget, nem az új nevét, a Regenta Alexandra ulica néven közzé teszi!

Azonban balkáni módon tudnak sarelolni, Tezem fel az orvosi diploma megszerzése annyit körülmenyes megárokkal és az amugy a tudóvész zseb kispolyvázaival jár, hogy a Jugoszláv állam ezért halálában is diszpolgáranak nevezhető ki azt, aki a baksis rendszert kitalálta.

A magyar fiatalberekre kivételt a horgot. Szükség van katonákra és az alban lázogók ellen ágyrűtőteleknek az iteni fiatal magyarokat szánták. Idecsatolva teljes terjedelmében egy hírdetményüket, amely szerintem nagyon jellemző: "A had- és tengerészetiügyi Miniszter urnak 1921. október hó 18-án kelt 870-1921. pov. számú rendelete alapján felhivatnak mindazon nem szláv (magyar, német, zsidó) nemzetiségű egyének, akik 1872-től 1901-ig bezárólag születtek és akik helyben tartózkodnak, hogy folyó év október hó 30-ik napjára a katonaiügyi osztálynál jelentkezzenek, annak kijelentése vegett, vajjon akarnak-e szolgálni az S. H. S. királyság hadseregében, illetőleg akarnak-e, hogy mint tartalékosok legyenek beosztva a hadseregbe. Amennyiben kijelentik, hogy az S. H. S. királyság hadseregében ohajtanak szolgálni, az a kijelentésük állam-polgárságuk tekintetében ápicoként fog tekintetni."

Az S. H. S., azaz a Szerbek, Horvátok és Szlovének királysága, amelyről azonban a horvátok és szlovének tulajnyom többsége nem akar tudni, a fenti kinosan megfogalmazott hírdetményben egyszerűen revolvált szegez a munkaképes magyarokra, még ha ávatoságból németeknek vagy zsidóknak nevezi is őket. "A helyi utóbillatások egy iteni laphan között kijelentéseikből következtetve, többféle képen egyeznek értelmezni ezt a hírdetményt. A lényege azonban mégis csak az, hogy aki magyar nem hajlandó szolgálni az S. H. S. hadseregében, azt Albániába internálják. Tessék elképzelni egy életképes magyar fiatalembert, akinek Wilson különös kegyéből Albániában kell töprengenie a lét és nem lét felett!

Tudom, hogy az ántantmisszió több tagja, akiknek a működése erre az utódlamra is kiterjed, majdnem jól ismeri a helyzetet és a jelenlegi berendezkedést a tökéletlenség iskolai példájának tekintik. Egyelőre azonban ölbe rakott kézzel nézik őt is, hogy a wilsoni tizenegy pont miként zülleszt le a s boncolt fel értéketlen egyedekre népeket, kultúrát, Nyugat-Európa felé törekvő erőket...

ES jön ismét Habsburg Károly, akit a történelem az "Ivó" jelzővel fog talán egykor ellátni, avagy a "gyengeakaratu" kitéllel? Ki tudja. Mindkettő nagyszerűen megfelel neki.

Jöjjön tehát ismét az érdeklődésünk középpontjába Habsburg Károly — talán, ha nem utóljára, de mindenesetre hosszú, előreláthatólag hosszú várakozásra kárhóztatva. Jöjjön Habsburg Károly, aki elment, aki állandóan úgy jött, mintha menne.

Habsburg Károly ismét számot tarthat arra, hogy szerepeljen egy kicsit a nagy nyilvánosság előtt. Ama nagy nyilvánosság előtt, amely annyira megveti és kineveti őt.

Az alkalom elég érdekes. — a szövetségesek elhatározták, hogy liberálisan fognak vele szemben eljárni, tekintetbe veszik, hogy hát mégis csak biborban született, hogy király volt, hogy előkelő emeberektől származik, akik bizony a gyermeküket nem tanították meg dolgozni. Inni megtanult magától is. A szövetségesek abszolút jóindulatúak. Nem tud szegény Károlyka dolgozni, hát olyan fizetést kell neki adni, a miből meg tudjon élni ő és becses családja.

Mekkora lehet a fizetés, a penzió, a kegydíj, vagy nem tudjuk minnek nevezük. A legkisebb számításban hetvenöt ezer dollár évenként. De nem lehet nagyobb százhuszöt dollárnál.

Hm. Eme szép kis penzió, vagy kegydíj, vagy nem tudjuk minnek nevezük, a legkisebb számításban is akkora összeg, amiért az Egyesült Államok elnöke például sokat dolgozik, fáradoz, izzad, és viseli az óriási felelősséget a vállán.

Mit visel Habsburg Károly a vállán? Selyeminget. Ennyi pénzből tellik neki.

A világ egyik leggyönyörűbb helyén van, Madeira szigetén, — az ő szívének különösen kedves e hely, a világ legjobb bora terem ott — gyönyörű azurkék az ég felette, becses családja elgyönyörködhetik minden nap.

És a "dolce far niente" — az édes semmittevés, az kutyá?

Egy ember, akit azért fizetnek, hogy ne dolgozzék. De ez még semmi.

A nagykövetek tanácsa, amely a fizetést megállapította, megállapította egyuttal azt is, hogy kik adják össze ezt a szép kis summát. Azoknak az országoknak kell összedadniuk, amelyek a régi osztrák-magyar monarchia romjain felépültek.

Mily iróniája a sorsnak!

Azt hitték, meg fognak tőle szabadulni örökre s most, ime, még fizetnek is érte. Nagyon valószínű, hogy a Nagykövetek Tanácsa Olaszországot is felszólítja majd, hogy járuljon hozzá a tartásdíjhoz. A Zita odavall, hát járuljanak hozzá a honfitársai is valamivel a családfenntartáshoz. Aztán meg, illő, hogy az asszony is tegyen valamit a familia érdekében, nem igaz? Hát Zita hozzá az előkelő származást és annak a lehetőségét, hogy az olaszok is adnak majd valamit azért, hogy Habsburg Károly és neje minél tovább hallgassak a tenger mormolását, a tenger habja felett fűtő szél zugását. De, mint mondtuk, ez még semmi.

A Nagykövetek Tanácsa ugyanakkor kötelezte ezeket az országokat arra is, hogy kifizessék az adósságát, amit Károly Svájcban csinált.

Ez is kitesz négyszázézerből hatszázézerig valamennyit.

Hej, hej, jó mesterség az királynak lenni, még akkor is, ha kilólik az embert a mélyen tisztelt hazából és becspajk utána az ajtót.

Régen az érzékeny szívu emberek nem sajnáltak egy-két könyvet az augzillumba küldött uralkodótól. Regéket irtak róla, a nevét párnákra himezték és sőhajtásokkal koszorúzták a képét az ebédő falán.

Régen még voltak szentimentális emberek, akik édes gyötördéssel gondoltak a számozott uralkodóra. De pénzt nem adtak neki.

Az emberek cinikusak, de — jól eltartják a száműzött felséget.

"Inkább vagyok Hispániában az első, mint Rómában a második!" mondotta a római államférfi.

Inkább legyen az ember Madeirában lenézett ex-uralkodó, mint Szent Ilonán tisztelt és megsiratott hős.

Materialista korban élünk. És ezt Habsburg Károly is nagyon jól tudja.

A volt császár utolsó napjai.

A doorni szomorúság.

Egy öreg ember, egy szomorú magányos ember, a székely Van Dyke modorában stuccolt, egy öreg és szomorú magányos ember lovagol végig a doorni poros uton.

Vilmos, a németek volt uralkodója.

Igy látják őt estefelé, ha a nap leszállott, a doorniak. Ilyenkor szokott vagyi kilovagolni, vagy sétakocsizást tenni — hatalmas limuzinján.

A németek volt uralkodója nagyon öreg ember lett, nagyon szomorú és elhagyatott. Azt mondják Doornban, hogy mióta a felesége meghalt, azóta lehetőleg még kevesebbet jár a nép közé, holtott azelőtt se valami nagyon barátkozott az emberekkel.

A hollandusok nem igen szeretik őt, s általában a németeket, azt azonban nem tagadják, hogy a volt német uralkodó iránt tisztelettel viseltetnek, a modora miatt, a tartózkodása miatt, amiatt a bizonyos majestetikus visszavonultsága miatt, ami az egész hollandi tartózkodását jellemzte.

A volt trónörökös, az már más természetű ember, sokkal közvetlenebb. Ennek a részéről viszont megszokták az emberek, hogy elvegyüljön közöttük, hogy megcsipkedje a leányokat, asszonyoknak az állat és elbeszéljen a férfiakkal.

Egy amerikai érkezett a napokban vissza Hollandiából. Ez meséli, hogy milyen életmódot folytat a németek volt nagyrá. Az előadása körülbelül meg egyezik azokkal az előadásokkal, amikkel a lapudósítók általában minden két hétben szolgálnak az olvasóknak.

Ellenben — meséli az amerikai, egy clevelandi orvos — egyáltalán nem hihető, hogy a volt császárral valaki is interviuet folytathasson. Anynyira el van zárva a külvilágtól, hogy azt csak az hiszi el, aki ott volt és látta. A ház, a miben lakik, hatalmas épület, az utcától jó magas drótkerítés választja el. A kerítésen túl, a kerítés belső felén, előszőny, emegett ismét fák s azután a fák hosszú sora, ugy illelve, hogy azoktól a háznak csak a tetéjét lehet látni. Itt tehát nagyon nehéz még csak látni is, hogy esetleg mit csinál, nem a házban, hanem kint a kertben, ahol különben azzal szokta az idejét töltetni, hogy fát vág. Beszélni vele meg egyáltalán lehetetlen. A kertnek egyetlen egy bejárása van, egy hatalmas vaskapu. Ez előtt és mögött és körülötte örök Biciklis örök.

Az ember nincsen tisztában vele — mondja a clevelandi orvos — a vendég tiszteletfere van itt ez a sok ör, vagy foglyként tartják az a főr, aki egykor a németek korlálan ura volt.

Ezek az örök senkit nem engednek a császárral közlébe. Minden idegent, aki megfordul Doornban, szigorú megfigyelés alatt tartanak, persze nem feltűnően, de azért nem kevésbé pontosan. Ma emiatt a megfigyelés miatt se lehet a császár közlébe jutni. Amint valaki lépést tesz, aminek a célja, a császár felé irányul, a megfigyelők azonnal jelentkeznek s ekkor már indiszkrétnek lesnek és nagyon alaposan kikérdezik az illetőt, ki ő, mit akar, hova megy, mért megy, honnét jön és mért nem maradt odahaza, mit keres egyáltalán Doornban?

Talán emiatt van, hogy Doornban — ami egy kis falu, nyugodt álmos hollandus házakkal — nagyon kevés látogató fordul meg. Azok a mesék, hogy a turisták valóságos elárasztják a kis várost, egyáltalán nem felelnek meg az igazságnak.

A császár csak olvasvalaki láthatja, akinek szerencséje van őt véletlenül megpillantani.

ITT AZ IDEJE

hogy megemlékezzék az óhazában maradt rokonairól. Ha azt akarja, hogy

KARÁCSONY NAPJÁN

hálával emlegessék az Ön nevét, küldjön pénzt mihamarabb általunk és biztos lehet, hogy a pénz karácsony előtt megérkezik. Néhány dollárral boldoggá tesz egy egész családot, mert ma néhány dollárért sok koronát kapnak odaát.

BOLDOGSÁG

költözik abba a hajlékba, ahol nélkülözést nem ösmernek. Magyarországon pénzért mindent lehet vásárolni. Tegye lehetővé pénzküldeményével, hogy gond nélkül nézhessenek a szigoru tél elé.

Pénzküldési áraink a legolcsóbbak és leggyorsabban eszközöljük a kifizetéseket. Minden kifizetést a címzett sajátkezűleg aláírt eredeti nyugtájával igazolunk.

A legalkalmasabb és legbecsebb karácsonyi ajándék itt Amerikában a

BETÉTKÖNYV

Lepje meg szeretteit bankunk betétkönyvvel, melyet nevükre kiállítunk. A nálunk elhelyezett pénz nem csak 4 százalékkal kamatozik, de a betevő kívánságára bármikor visszafizetjük.

AMERICAN UNION BANK

Németh János, elnök

FOUZZLET: NEW YORK FIOK: 10 East 22nd St. 1597 2nd Ave. a Bankpalotában cor. 83rd Street. m. n. ill

Megható történet a legyek házasságeréről.

Házás legyek, vagy ne legyek házás?

Dr. Raymond Pearl egy orvos. Még pedig tudós orvos. Van neki külön szakmája a John Hopkins egyetemen, az Egyesült Államok kiváló intézetében.

Dr. Pearlnek az a szakmája, hogy a legyek életét tanulmányozza.

E tanulmányozás közben a doktor "magyszerű dolgokra jött rá. Rájött többek között, hogy a legyek pont úgy élnek, mint az emberek. Azt nem tudjuk, hogy a társadalmi berendezkedésük is olyan-e, mint az embereké, azt tudja csak, hogy a legyeknek a magánélete nagyon hasonló az emberéhez.

Igy például a legyek világában épen olyan jól ismerik a házasság intézményét, mint az embereké. Azt már megint nem tudja a professor, vajjon it is a city halban veszik-e ki licenzt, avagy az anyakönyvvezető elé lépnek a házassulandók, egyáltalán azt még nem lehet megállapítani, hogy a polgári házasság fogalmát ismerik-e. A tény azonban az, hogy vannak legyek, amelyek rendes és normális házasságet élnek. Sőt, többen vannak ama legyek, amelyek ily élnek, mint amelyek egyedülvaló életet élnek. Kevés köztük akár az agglegény, akár a vénlány.

És ez, ami most jön, fontos, ebből az emberek is sokat tanulhatnak. A legyek azért nincsenek nyakrafordítva, mert kideblyökök, mint az emberek. Ezek a higienikus szabályok után nagyon hozzájárultak ahhoz, hogy az életük tűrhőbb legyen, épen mint az emberé.

Dr. Pearl végül arról számolt be egy legutolsó kiáltványában, hogy a legyek épen úgy viselkednek az egészségre, mint az emberek, hogy épen úgy lépéseket életbe higienikus szabályokat, mint az emberek. Ezek a higienikus szabályok után nagyon hozzájárultak ahhoz, hogy az életük tűrhőbb legyen, épen mint az emberé.

AMERICAN UNION BANK

Németh János, elnök

FOUZZLET: NEW YORK FIOK: 10 East 22nd St. 1597 2nd Ave. a Bankpalotában cor. 83rd Street. m. n. ill

AMERICAN UNION BANK

Németh János, elnök

FOUZZLET: NEW YORK FIOK: 10 East 22nd St. 1597 2nd Ave. a Bankpalotában cor. 83rd Street. m. n. ill

AMERICAN UNION BANK

Németh János, elnök

FOUZZLET: NEW YORK FIOK: 10 East 22nd St. 1597 2nd Ave. a Bankpalotában cor. 83rd Street. m. n. ill

AMERICAN UNION BANK

Németh János, elnök

FOUZZLET: NEW YORK FIOK: 10 East 22nd St. 1597 2nd Ave. a Bankpalotában cor. 83rd Street. m. n. ill

zemo

BŐRBAJOK ELLEN.

Sima, tiszta arcóbre lehet pattanásoktól és foltoktól mentes az által, hogy használ Zemo anti-szeptikus folyadékot.

Gyógyítja az égető bőrgyulladás, el-tunteti a pórtörést vagy sómört, hópor-tunteti a bőrt és más bőrbajokat megszüntet. Kitűnő felkórpa ellen. Kapható minden patikában.

A Magyar Királyi Állami Jegyintézet megbízásából

éritesem az amerikai magyarságot, hogy a magyar lebelyegzésű osztrák-magyar 50 koronás bankjegyek legvégső beváltási határideje folyó évi november hó 30-ika,

amely időpontig 75% levonása mellett való beváltás végett, Bankházamban deponálhatók. Ezután a beválthatóságuk teljesen megszűnik.

A magyar lebelyegzésű 10 és 20 koronásokat folyó évi november hó 30-ig minden levonás nélkül fogadok el beváltásra a Jegyintézet részére.

KISS EMIL BANKHAZA

133 Second Ave., New York.

A Magyar Királyi Állami Jegyintézet hivatalos pénzkiosztó és felvásárlója az Egyesült Államokban és Kanadában.

A LEEJTETT BANKKÖNYV SÜLYOS TÖRVÉNY KÉSZÜL MEGCÁFOLTA VALOMASÁT. A TÉKOZLO ÉLET ELLEN.

HAMMOND, Ind., nov. 20. — A már idősöb bíró könyvezve hallgatta meg Katie Shokos védekezését, aki beismerte, hogy pillánkat fűzött, hogy kis gyermekmeiknek tejet vásárolhasson. A bíró megsajnálta, s ezuttal elutasította a panaszt. De csak hamar felszáradtak a bíró kezétet hoz csak javaslatba, de már a második törvénysértés őt évi elzárással és 200,000 márká bírsággal volna büntetendő, a polgári jog elvesztésén kívül betétje van a bankban. kívül.

MÜNCHEN, november 20. — "Részegség, falánkság és a tékozló élet más ismérvei" a legújabb bajor törvényjavaslat elfogadása esetén sulyos pénzbürtóval és elzárással járó bűntudást hoz csak javaslatba, de már a második törvénysértés őt évi elzárással és 200,000 márká bírsággal volna büntetendő, a polgári jog elvesztésén kívül.

Eur nem nagy

Az amer nem az eu

NEM IGY

Szerintük kik is a

WASHIN

Bizonys

gyalnak a

ról, amely

legatusok

hogy a ko

az európai

ket, a nem

a most szá

védvámot e

ket.

Az ameri

ban szilár

hoz az áll

pénzügyi é

tárgyalása

megoldásra

ve és ezért,

tés ügyét e

akarják, ha

mikor a ko

ország és

földi hadse

séről fog tá

A dolog

hogy a feg

séről tárgya

tüzi ki na

kérdését, ha

szelgetések

szeti érteke

zonyos meg

zóni, amiké

s. Olaszor

fognak. Ne

ben követve

sukban.

Nemesak

amerikai sz

atják azt a

javátétel p

szűgessége

dasági válsá

ezt a kérdé

meg nem e

sem lehet a

javulását e

rendezést.

Az egyik

tatott felfo

ország soha

ni a kárterít

inkább válas

összeomlást,

a fogja riant

és a többi e

is. Ugy érz

szegésséggel

olyan helye

zettel lebe

kötelezettsé

mostani meg

nek. A kérd

nuár 15-én k

kor is Fran

köznyen abb

rülhet, hogy

javításti p

titását és u

megszállja N

Az amerika

delegátusok

ezeket a k

konferencia

be. Ha csuk

ják: kerüln

téti kérdése

tározathozat

A javátétel

változtatás

szövetséges

változtatás

szag olyan

nem tud ele

kötelezettsé

befolyásolhat

fizetési képe

ki kölcsön

ben és ez o

amerikaiak tá

az ehhez has

konferenciát

Az amerika

hogy ha kel

megoldani a

földi gygyer

nek kérdése

problémákat,

remtet hely

lenne az e

problémákra

hogy az euró

pénzügyi sz

táiban fogják

szakértők felt

évi végtelvé

Amerika ne

semmiféle k

európai gazd

Némiy k

szakértők az

deklódest m

Egyesült Áll

vámról akar

Ezekben a k

megkönnyít

kor megtudt

vény tárgya

időre elhalas

Europáról nem dönt a nagygyűlés

Az amerikai delegátusok nem akarják tárgyalni az európai ügyeket.

NEM IGY AZ EURÓPAIAK.

Ezerintük a német csőd nek is ártani fog majd.

WASHINGTON, nov. 20. — Bonyos körökben sokat tárgyalnak azokról a törökvesekről, amelyek a külföldi delegátusok folytatnak a célból, hogy a konferencia elé hozzák az európai gazdasági kérdéseket a német kártérítési ügyet, a most szóban lévő amerikai javaslatot és más hasonló ügyeket.

Az amerikai delegáció azonban szilárdan ragaszkodik ahhoz az állásponthoz, hogy a pénzügyi és gazdasági kérdések tárgyalása káros volna a többi megoldásra váró kérdésekre nézve és ezért, ha a német kártérítési ügyet csak tárgyalni akarják, hagyják akkorára, a most a konferencia a Franciaország és Olaszország szász-hercegeinek lefegyverzéséről fog tárgyalni.

A dolog most, úgy látszik, hogy a fegyverkezés csökkentéséről tárgyaló konferencia nem tűzi ki napirendre a jóvátétel kérdését, hanem csak magánbeszélgetésekben és magánterjesztési értekezletekben fognak bírálni a jóvátétel kérdését. Az Olaszország alkalmozkodni kíván Németországgal szemben követendő további eljárásukban.

Nemcsak európai, hanem amerikai szakértők is hangoztatják azt a felfogást, hogy a jóvátétel problémája szoros összefüggésben van Európa gazdasági válságával és hogy amíg az a kérdést megfelelő módon nem oldották, reménytelen lehet a gazdasági viszonyok javulása és a nemzetközi valuta rendezés.

Az egyik leggyakoribb hangosított felfogás az, hogy Németország sohasem fogja megfizetni a kártérítést összegét, hanem inkább választja a pénzügyi összeomlást, ami pedig magával fogja vinni Franciaországot is, a többi európai nemzeteket is. Így érzik, hogy Németország maga lovalotta bele magát olyan helyzetbe, amelyben teljesen lehetetlen eléget tenni kötelezettségeinek, legalább is a mostani megállapítás szerinti kötelezettségeinek. A kérdésben a válság január 15-én következik be, amikor is Franciaország nagyon könnyen abba a helyzetbe kerülhet, hogy vagy elfogadja a jóvátételi programot megváltoztatását és utrakészítést, vagy megszállja Németországot.

Az amerikai kormánykörök és delegátusok sehol sem akarják ezeket a kérdéseket bevinni a konferencia tanácskozásai körébe. Ha csak lehetséges, el akarják kerülni azt, hogy a jóvátételi kérdésekben hivatalos határozathozatalra kerüljön a sor.

A jóvátételi program megváltoztatása maga után vonná a szövetségek adósságának megváltoztatását is. Ha Németország olyan helyzetbe kerül, hogy nem tud eléget tenni jóvátételi kötelezettségeinek, ez könnyen befolyásolhatja Franciaország fizetési képességét is, az amerikai kölcsön kamatai tekintetében és ez okból is szeretnék az amerikaiak távol tartani ezt és az ehhez hasonló kérdéseket a konferenciától.

Az amerikaiak azt remélik, hogy ha kellőképpen sikerülne megoldani a tengeri és szárazföldi fegyverkezés csökkentésének kérdését és a távolkeleti problémákat, ennek az így tengetett helyzetnek jó hatása lenne az európai gazdasági problémákra is. Az bizonyos, hogy az európai államférfiak és pénzügyi szakértők sokkal tisztábban fogják látni az amerikai szakértők felfogását a konferencia végzetével, még akkor is, ha Amerika nem vállal magára semmiféle kötelezettségeket az európai gazdasági ügyekben.

Nemely külföldi pénzügyi szakértők az iránt is nagy érdeklődést mutatnak, hogy az Egyesült Államok magas védelméről akar beszélni. Ezekben a körökben megfigelhető megkönnyebbülést éreztek, amikor megtudták, hogy a vámtörvény tárgyalását bizonytalan időre elhalasztották.

MEGHUZZTÁK A HALÁLHARANGOT AZ ORVOSSÁG SÖR FELETT IS

A szenátus új határozata ellen a nedvesek még mindig megpróbálják a bíróságnál a harcot.

WASHINGTON, nov. 19. — Nem lesz több sör még a betegeknek sem, nem lesz az egészségnek sem. Csak pilsör lesz mindenki számára egyformán. Az utolsó törvényjavaslat, mely tegnap 36 szavazattal 22 ellenében megítélta a sörnek orvosság céljára gyártását vagy előállítását, elfogadva a bizottság által ajánlott Campbell-Willis sör-ellenes javaslatot.

A képviselőház már hetekkel ezelőtt elfogadta ugyanazt a javaslatot és így a kongresszus két háza teljesen egy véleményen léven, a megszávozott törvényjavaslat azonnal törvényerőre emelkedik, mielőtt Harding elnök aláírja. Ez a törvény tehát semmissé teszi Mitchell A. Palmer volt igazságügyminiszternek azt a rendelkezést, hogy orvosi célokra szabad igazsági sör gyártani és előadni.

A sörnek ital gyanánt való használatát több mint egy éve tiltotta meg a Volstead-törvény, mely az országos italtilalmi alkotmánymódosítás alkalmazásaként kimondta, hogy részegítő italnak tekintendő mindaz a folyadék, amelyben több, mint fél-százalék (tehát egy százaléknak a fele) alkoholtartalom van. A régi sörben pedig több, mint négy százalék alkohol volt.

Legújabbban több sörház, mely az országos italtilalmi törvények óta csak pilsört készített, engedélyt kért és kapott a régi sörök orvosság céljára leendő gyártására; gyógyszereseknek pedig számszámra adtak ki engedélyt, hogy orvosi rendeltetésre éppen úgy árulhassák a sört is, mint ahogy a pálinkát árusítják azonos célokra.

Az utolsó képviselői javaslat, mely Wayne B. Wheeler, a szalon-ellenes liga vezetője, előterjesztette a Capitoliumban, amelyben az új törvényt a törvénytestület győzelmének mondja és rámutat az új törvény főbb jelentőségeire.

is, amikor már minden alkotmányos szentesítést megnyert. A nagy pert, amit most a kongresszusban elvitettek a nedvesek, át akarják vinni a bíróság elébe.

A legkiválóbb alkotmányjogászok közül néhányan magában a kongresszusban is azt állítják, hogy a kongresszusnak nincsen törvényes joga ahhoz, hogy megtiltsa a sörnek orvosi célokra használatát, mert az az alkotmánymódosítás, amelyen az új törvény is alapul, a részegítő italoknak a használatát csak italozási célokra tiltotta meg.

A nedves érdekeltségek az Egyesült Államok legfelsőbb törvénykezéig végig harcolták azt az elvi kérdést, hogy van-e törvényes joga a kongresszusnak törvénnyel megszabni azt, hogy az italozási célokra használt részegítő italok hány százalékos alkohol-tartalommal válnak részegítőkké. Azt azonban a bíróság még nem döntötte el — és ebben fognak most majd döntést provokálni — hogy hát ahhoz van-e joga a kongresszusnak, hogy megszabja, hogy milyen részegítő italokat lehet használni "orvosság" gyanánt és milyeneket nem szabad használni?

Az új törvényjavaslatnak Pomerene ohioi szenátor ellen szavazott és állhatatosan küzdött ellene mindvégig. Willis, a másik ohioi szenátor, a javaslat mellett szavazott. A javaslat pártokénti aránya ez volt: 33 republikánus és 23 demokrata szavazott a javaslat elfogadása mellett, 12 republikánus és 10 demokrata szavazott ellene.

Két perc sem telt el a törvényjavaslat megszavazása után, hogy Wayne B. Wheeler, a szalon-ellenes liga vezetője, előterjesztette a Capitoliumban, amelyben az új törvényt a törvénytestület győzelmének mondja és rámutat az új törvény főbb jelentőségeire.

Ne szenvedjen hátfájás hasgatasok miatt

Hezassa meg a VÖRÖS KERESZT KÖZVÉNYKÉSZLETET, mely három finom erős szerből, Oreon kanalas közvény orvosságból, Villanykenőcsből és Közvény kapszulából áll s az egész ára három dollár. Biztos és hatásos orvosságok. Hogy a valódit kapja, küldje rendelését a három dollárral együtt erre a címre:

VÖRÖS KERESZT PATIKA 8901 Buckeye Road, Cleveland, O.

Italmentes legyen az egész föld

Ez a legújabb célja az amerikai szalon-ellenes liga vezetőinek.

COLUMBUS, O., nov. 20. — Az italtilalom vezéreit most az a kérdés foglalkoztatja, hogy hogyan lehetne szárazra tenni az egész földet? Erről a problémáról fognak tanácskozni a szalonellenes liga december hó 6-án Washingtonban kezdődő országos konvencióján.

Az Alkohollelessen Világligát három évvel ezelőtt szervezték meg. Ez a liga szerződtette William E. (Pussyfoot) Johnsont és másokat, akik a tengeren túl végzik az itallelessen propagandát. A liga vezéreinek meggyőződése szerint az idő megérett arra, hogy megkezdhesék az italtilalom érdekében való munkát az egész föld kerekén. Pussyfoot Johnsonnak legutóbbi indiai sikerei a legjobb reményekre jogosítanak, hogy a munkának az egész földön nagy lesz a sikere.

A liga vezetői azt hiszik, hogy a lefegyverzési konferencia csak siettetni fogja azt az időt, amikor tényleg az egész földön elterjedhet az általános italtilalom. A konvenció azokról az eszközökről fogják beszélni, melyekkel ezt a világméretű megindítást. A legkiválóbb szónokokat kérték fel beszédek tartására, többek között William Jennings Bryant és nagynevű püspököket és evangélistákat.

NŐK BIZALOMMAL fordulhatnak tanácsért hozzánk, levélileg is. (Válasz titoktartás mellett) MEGVÁLTO GYÓGYSZERTÁR 2017 W. 25 Street, Cleveland, O.

7000 TONNA RÉPACUKOR ÉGETT MEG A RAKTÁRBAN.

TOLEDO, O., nov. 20. A Larrowe Milling Co. raktár-épülete Rossford közelében, valószínűleg rövidzárlat következtében, kigyullt, s annak a nagyobb részét elpusztították a felcsapó lángok. A raktárban 7000 tonna répacukor volt szárazon, s ennek legnagyobb része elpusztult. A kárt 40 és 50 ezer dollár közötti összegre becsülik.

KARÁCSONY

a civilizált világ legszebb ünnepe, amelyen mindenki megemlékszik szeretteiről és barátairól. Aki az ünnep alkalmából pénzt akar küldeni postán, vagy táviratilag

Magyarországba Jugoszláviába Csehszlovákiába Romániába

jól teszi, ha már most intézkedik, mert pénzküldeménye így bizonyosan megérkezik, mikorra kigyulladnak a karácsonyfák.

Küldjön most táviratilag Koronákat vagy dollárokat Magyarországra

A DOLLAR PÉNZKÜLDÉS OLCSÓBB LETT MAGYARORSZÁGRA 25 dollárig ... 50 cent 25 dolláron felül 2 százalék

vagyis két dollár minden 100 dollár után. A címzettek valóságos amerikai dollárokat kapnak kézhez minden levonás nélkül. Kábéli dollárkúldésnél külön 4 dollár. BANKHÁZAM TEKINTÉLYE ÉS LEGKIVÁLÓBB ÖSSZEKÖTTETÉSEI MINDEN ÜGYFELEM SZÁMÁRA BIZTOSITJÁK A LEGMELTNYOSABB ÁRFOLYAMOT ÉS PONTOS KIFIZETÉST.

Kérjen karácsonyi pénzküldési árjegyzéket

KISS EMIL Bankháza

133 Second Ave., New York, N. Y.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kizárólagos képviselője. A Magyar Királyi Államvasutak Menetjegy irodájának kizárólagos képviselője. A Magyar Királyi Állami Jegyintézet megbízásából a magyar lebeljegyzési bankjegyek hivatalos gyűjtőhelye.

NINCSEN VÉGE A KIRÁLYOK ESÉLYEINEK.

(Folyt. az 1. oldalról.) vettek, kivéve Sigray és Andrássy grófokat, Rakovszkyt és Grätz Gusztávot; továbbá mindazonoknak, akik a kommunizmus elleni méltatlanságukban és elkeseredésükben követtek el bűnököt és mindazonoknak, akik a nyugatmagyarországi ellentétükben rémszolgálatot megindítottak. A legkiválóbb szónokokat kérték fel beszédek tartására, többek között William Jennings Bryant és nagynevű püspököket és evangélistákat.

ANGOLORSZÁG AMERIKA TÁMOGATÁSÁT KERESI.

PÁRIS, nov. 20. — A Matin közleménye szerint Lloyd George miniszterelnök táviratilag kereste meg Arthur Balfourt, hogy tőrekedjen Amerika támogatását megnyerni a franciákörök egyezmény elleni tiltakozásra azon az alapon, hogy az nem gondoskodik a keresztények kielégítő megvédelmezéséről.

LEGYEN OKOS!

Ne hanyagolja el arcát, mert ez az a tükör, melybe mindenki tükrözi magát. Roth Liliom Crém, Szappan és Puder az arcot bámulatos széppé teszi, mert leveles szepítő, májfoltot és pattanásokat és HOFEHER, TISZTA ARCOT SZEREZ. Küldjön be azonnal 2 dollárt, melyért egy nagy adagot küld Roth Sámuel MEGVÁLTO GYÓGYTÁRA First Ave. és 85-ik utca sarok, Dep. B, New York. h-411

100,000 MAGYAR KORONA KARÁCSONYRA

Átutalva Magyarországra bármely részben \$125.00 minden költség beleszámítással. Teljes felelősség mellett. Irjon erre a címre: CENTRAL PASSAGE and EXCHANGE BUREAU 340 EAST 86th STREET, NEW YORK LOUIS L. TAUBER, tulajdonos. m. n. 411

Lifebuoy mutatja meg Amerika asszonyainak, miként kell gyönyörűnek maradni

Tiszta, festetlen, vörös palma olaj adja meg a Lifebuoy VÖRÖS színt.

PÉNZKÜLDÉS

csekk, pénz-utalvány és kábel utján az ÓHAZÁBA

alacsony árfolyam mellett. Kizárólagos képviselőtünk Budapest és környékének az egész országban és megszállott területeken biztosítják a leggyorsabb és legjobb kiszolgáltatást MAGYARORSZÁGBAN; valamint AUSZTRIA, NEMETORSZÁG, ROMÁNIA, JUGOSZLÁVIA, ERDÉLY ÉS CSEHSZLOVÁKIÁBAN. Forduljon bármely fiókülgéységünkhez, vagy helyi irodánkhoz: 2048 East Ninth Street, Cleveland, O. Vagy írjon anyanyelvén ezen címre: Foreign Remittance Department AMERICAN EXPRESS COMPANY 65 Broadway, New York. h-411.

Sloan's Liniment

ÖN nem dolgozhat legjobb képessége szerint, ha háta és minden izma fáj a fáradtságtól. Használjon Sloan's Linimentet szabadon, dörzsölés nélkül és élvezze a beszívás okozta meleg és kellemes érzést. Jó közvény, idegbántalmak, rándulások, megfázások, mindennemű fájdalom, fájás és merev izmok és a zord idő támadásai ellen. Nyegven esztendője a fájdalom elcsúszása. Kérdezze meg szomszédját, Tartsa a Sloan's szert kéz alatt Minden gyógyszertárban—35c, 70c, \$1.40.

MAGYAROK AMERIKÁBAN

A VERHOVAY SEGÉLYEGYLET STEUBENVILLE- FIÓKJA A KONVENCIO MELLETT.

STEUBENVILLE, O. — Legegyen-e rendkívüli konvenció? Ez a kérdés foglalkoztatja mostanában a Verhovay Egylet összes tagjait. Erről az elnült pár hét alatt határozottan meggyőződtem, mert mint egy cégnek az utazó-ügynöke, módomban volt a vidéken sok száz egyetemi tagnak erre vonatkozó véleményét megkérdezni, másrészt mint a 237. fiók elnöke szükségessé tartom a hallott vélemények után megállapítani azt, hogyha valaha szükség volt az új konvenció összehívására, úgy most van a legelőször szükség arra. Emlékezzünk csak vissza a clevelandi konvenció egybehívását megkövetelő fölnöki proklamációra. Abban a New York állami ezer és néhány száz egyetemi tag sűrűségű megmentéséről volt szó, akkor a költségeket nem jötték számításba. A fiócnak az volt, hogy tagságunk teljes egészében megmaradjon. Most pedig annyi tagot egyszerűen, minden tekerőre nélkül, kitorúlnak s azt mondják, hogy rendkívüli nagygyűlés költségeire nincs alap.

A clevelandi konvenció el is határozta, hogy belemegy a korszerűtlen fizetésbe, feltéve, hogy az elmlített élt eljérjük, azaz megmentjük a new yorki fiókot. És ám mi történt? A korszerűtlen fizetés pártolói a new yorki törvények törlik ki egyetemi fióktól pedig, a főtisztikar törli ki. De határozott még mást is a clevelandi nagygyűlés: még pedig azt, hogy felemelte a főtisztviselői kar fizetését és ez megmagyaráz mindent. Ez volt a főcélja a clevelandi nagygyűlés idő előtti összehívásának és mert ennek a határozatnak a visszavonása van kitérője, ha visszavonás, tehát ezért nincs egy rendkívüli konvenció költségére alap most.

Llyen és ehhez hasonló választ kap az, aki a tagok véleményére kíváncsi. Már pedig az ilyen állapotok egyetemenkét romlásba viszik. Ezeket a bajokat csak a lehető sűrűsége összehívandó konvenció képes orvosolni.

Nyirati Sándor,
a 237. fiók elnöke.

KONZULI ÉRTESETÉS.

No. 263.
HIRDETMEY.

Az utóbbi időben sűrűn előfordult, hogy Amerikából visszavándorló magyar állampolgárok megkísérelték utipodgyásztaikban vadászni és egyéb bűncselekményeket Magyarországra szállítani.

Miután fegyvereknek Magyarországra engedély nélkül való bevitelét büntetendő és a bevitel csupán a m. kir. pénzügyminiszteriumtól előzetesen nyert beviteli engedély alapján lehetséges, a határon szolgálatot teljesítő vám- és rendőrhatalóságoknak feladatuként a főtisztviselők kötelességévé tételt, hogy a szokásos vizsgálatot ez irányban megszigorítsák.

A beviteli engedély nélkül beviteli megkísérelt fegyverek a határon el lesznek kobozva.

A new yorki séd kir. főkonzulátus magyar ügyosztálya.

TIZ ÉVES JUBILEUM BROWNSVILLEBEN.

A BROWNSVILLE, PA. R. EFORMÁTUS EGYHAZ PRESBITERIUMA 1921. ÉVBEN.

Első sor (balról jobbra): Jöbbágy János presbiter, Csáky József pénztárnok, Kótán István főgondnok, Székely Sándor lelkész, Kiss Péter algonodnok, Fejes István ellenőr, Husz Sándor jegyző.
Második sor: Balog Péter, Szabó Dániel, Varga András, Kovács István, Vig József, Szilágyi András, Balog István, presbíterek.

Brownsville, Pennsylvania állama egyik érdekes városa. Erdekes város nem csupán azért, mert itt van az a hid, a melyet legelőször építettek vasból az egész világon, hanem azért is, mert egyike a puhaszén vidék maga városainak, a melyek gyorsan fejlődnek, szinte a földtől nőnek ki.

Brownsville régi város, de fejlődése egészen újabb keletű s összesik a bányaiparnak a fejlődésével.

Brownsvilleben már régtől fogva vannak magyarok. Egyetemi és egyházi szervezkedésük azonban alig tíz-tizenöt évre tehető. Innen is, mint a többi vidéki települetről, a magyarok bejártak Pittsburgba vagy Me Keesportba s később a reformátusok a hometstadit egyház lelkészének szolgálatát vették igénybe.

Önálló egyház közösség azonban csak tíz évvel ezelőtt szervezkedtek, amikor mostani lelkészük, Székely Sándor a Redstone presbiterly megbízásából kezdte meg ezt a szervezkedést.

Ha voltak is tehát szörvénnyosan istentiszteletek Brownsvilleben, mégis azoknak van igazuk, akik azt mondják, hogy ez az egyház, mint önálló szervezet, tíz év óta áll fenn.

Ennek az egyháznak a jubileumát ünnepelte meg az egyház és a vidék magyar reformátusossága az elmlült pénteken, a fegyverszünet megkötésének az emléknapiján. Az ünnepély napja azért volt így kiválasztva, mert azt gondolta az egyház vezetősége, hogy a bányafelügyelő is olyan lojalis amerikai, mint ő is a bányák ezen a napon, hiszen az elnöki üzenetben, nem fognak dolgozni. Am családokat, mert két bányáig éppen ezen a napon dolgozott, holott a hétköznap több napján semmit sem dolgozott. Így sokan kénytelenek voltak elmaradni a szép ünnepélyről. De így is szép számmal voltak jelen a magyarok, úgy az istentiszteletben, mint az azt követő közömben.

Az istentiszteletet végeztével barátságos szeretet vendégség volt az iskolahelyiségben s ezen az ebéden, mintegy százán jelenek meg. Természetes, hogy felkészítőkben nem volt hiány. Legelőször az egyház jelenlegi gondnoka, Kótán István beszélt.

átadta a lelkésznek, aki híven temploma, a templom alatt iskolak, felszerelve az ifjúsági egyesület munkájára is, van csinos és ügyesen berendezett lelkész lakása. Összes terhe ez idő szerint 2500 dollár.

A gyülekezetben volt a tíz év alatt: 705 keresztesítés, 137 konfirmálás, 104 esketés, 191 temetés.

A gyülekezetnek mi is szíves jókívánságainkat tolmácsoljuk s kívánjuk, hogy szép munkáját szép sikerrel folytassa, mint a kezdő tíz esztendőben, amelynek munkája mégis a legnehezebb.

Megemlítjük még, hogy a gyülekezetnek a női tagjai oly sok szép és jó énnivalót hoztak össze, hogy még az Árvaháznak is jutott vagy hat tarta és annyi eszike, hogy két napig elég volt 40 bentlakónak.

Kalassay Sándor.

HIREK A DETROITI REF. EGYHÁZBÓL.

Közi: Borsos István ref. lelkész

Rákay Bertalan pénztárnok október havi számadása:

I. Bevételek: Perselybe begyűlt \$88.47; Havi díjakból 102.50; Stólaból \$3.00; Kegyes adományok 75.00; Tandíjból 76.00; Ref. Enekkar adománya 25.00; Ref. Ker. Ifj. Önképző 25.00; Templom és Iskola Női Egylet 25.00; Terembérletből 35.00; Kölesönköből 273.00; Vegyesekből 1.94; Összesen \$809.91.

II. Kiadások: Lelkészeknek \$225.00; Magyar tanítóknak 45.83; Angol tanítók 97.60; Kölesönkö visszatérve 288.00; Kamatra —.96; Villany számlák 6.16; Gáz számla 6.13; Nyomdai számlák 3.00; Villanyóra iskolában 3.75; Egyházi 2 óra 70.00; Vegyesekre 8.71; Összesen 755.14.

Méreg: I. Bevétel: \$809.91; II. Kiadás: \$755.14; Havi maradvány \$54.77; Mult havi áthozat \$295.99; Készlet 1921 november 1-én \$350.76.

Beterjesztette: Rákay Bertalan pénztárnok. Jóváhagyta, felhővizsgálat után: Borsos István ref. lelkész; Oláh József gondnok.

A presbyteri gyűlés a számvizsgáló bizottsághoz utasította. Anyakönyvi adatok 1921 január-október hónapokról: Keresztelés: 93. Esketés: 28 pár. Temetés: 31. Konfirmálás: 36. Mindennapos iskolába: 191. A szombati iskolába beiratkozott: 107. Vasárnapi iskolába feljár délelőtt: 216; délután: 199.

A Ref. Kálvin János Bs. Egyletek 347 tagja van. Az A. M. R. Egyesület 35-ik osztályának 416; a 131-ik osztálynak 38 tagja. A Ref. Enekkar 28 tagot számlál, míg a Ref. Ifjúsági Önképzőkörnek 46 fizető tagja van. Egyház fenntartók száma: 615.

Presbyterek száma: 32. Kolléktorok száma: 42. Számvizsgálók száma: 5. Főtisztviselők Trusties száma: 5.

AZ IFJUSÁGI KLUB VENDÉGSZEREPLÉSE.

CLINTON, Ind. — A Munkás Bs. 8. osztálya november 24-én, Thanksgiving day alkalmából, a North 7. streeti Hallban táncol egybekötött műkedvelői előadást rendez, amelyen a Terre Hautei Ifjúsági Klub tagjai eljátszák a már első ízben oly szép sikerrel előadott három egyfelvonásos szindarabot, "A kaszinó"-t, "Nagyanyó"-t és a "Három lecsőt"-t. Fellépnék: Aczel Juliska, Gaul Margitka, Nyers Ilonka, Csernay Angyalka, Mátyásos Ferenc, Tóth János, Polák Ferenc, Kristián Palika és Szabados Zoltán; sugó Molnár József; rendező Szentiványi E. B.

LELKÉSZ-CSALÁD ÖRÖME.

DETROIT, Mich. — Borsos István detroiti ref. lelkész felesége Kertész Erzsébet leánykával ötvenedikét meg. Borbála Johanna nevet fogja kapni, kereszt szülőik Clevelandből Gerzenyi Károlyt és nejét, Gerzenyi Péter gyógyszerész szüleit hívták meg. A kis újszülött Borsos lelkésznek hetedik leánya és nyolcadik gyermeke.

MÜKEDVELŐI ELŐADÁS.

ERIE, PA. — Az eriei Szent István R. és G. Kath. Hitközség műkedvelő gárdája november 19-én szombaton este fél 8 órakor színezte "A cillender" című 3 felvonásos bohózatot kitűnő szereposztásban. Tekintettel arra, hogy a jövődel a hitközség javára lesz fordítva, a rendezőség ez uton is kéri a magyarságot, hogy azon minél tömegesebben jelenjen meg. A beletéti díj csak 50 cent.

CSALÁDI ÖRÖM.

PEORIA, Ill. — A méhészetéről országosan ismert Tóth János otthonába újabb öröm szállt. Felesége november 9-án erőteljes szép leánykával ajándékozta meg férjét. Tóth János Magyarországon főhercegi udvari méhés volt. Ökör-ág közösgéből 18 évvel ezelőtt jött ki Amerikába s itteni méhtelepe egyike a legszebbeknek az Egyesült Államokban. Felesége Zalaiffy Olga, Sátorjalajhely volt polgármesterének leánya. A kis újszülött a boldog család hetedik gyermeke.

FIGYELEM!

Akadályozza meg erős hűlését és védekezzen az influenza és pneumonia betegségek ellen.

A Bulgár Vér Tea párolgóról, — lefekvés előtti használata rendbe hozza a gyomrot, felerlíti a májat, megtisztítja a vesét és tisztítja a vért.

Minden családnak kell, hogy házában legyen egy dobozzal a Bulgár Vér Teából, amely gyógyszer megmenti az életét és határozottan tudjuk, hogy kevesebbe kerül, mint az orvosi kezelés.

Csak kérjen gyógyszerésztől még ma, avagy mi szívesen küldünk egy nagy családi dobozt bérmentve, postán biztosítva \$1.25 beklédés ellenében, 3 dobozt \$3.15, avagy 6 dobozt \$5.25-ért.

Cim: H. H. Von Schlick, President, Marvel Product Co., 110 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

NEW YORKI ÚJ ORVOS.

Dr. Galambos Arnold, Budapesti a Korányi-Klinika volt tanársegéje, Amerikában is képesített nyerve, orvosi gyakorlatát megkezdte New Yorkban. Orvosi irodája 1245 Madison Ave. (90-ik utca sarok) Telephone: Lenox 10470. Rendelési órák: délelőtt 8-9.30, d. u. 12.30-1.30, este 5.30-7.30.

NŐK BIZALOMMAL

fordulhatnak tanácsot hozni, levélileg is. (Válasz titoktartás mellett)

MEGVÁLTÓ GYÓGYSZERTÁR

2017 W. 25 Street, Cleveland, O. hsp áll

Figyelem magyar szénbányászok!

200 magyar bányász-család állandó munkát és kellemes otthont nyer. Gáz, víz nincsen a bányában. A levegő jó, a top erős. Jó fizetés. Szép lakások. Iskola a telepen. Minden hához egy fél hold föld jár.

Irjon erre a címre felvilágosításért:

SIGNAL MOUNTAIN COAL CO.,

141 WEST 36th STREET, NEW YORK, N. Y. 278. 75. 76

LEGUJABB MAGYAR NOTÁK

és operaték kottái 5 centől feljebb. Valamint néhány kottás órási hegedűt, húrokat, rendkívül olcsón vehet.

MUSIC STUDIO
2918 Lincoln Ave., Chicago, Ill.
Telefon: Lakeview 4678.

A KÉSEDELEM VESZÉDELMES SZÜNTESSE MEG MŰTÁJÁT MÉG MA

CASCARA QUININE

VÉTEKÉK csökkenti a gyomrot és a vért, erősíti a szervezetet és a szívet. A legújabb gyógyszer a KÉSEDELEM VESZÉDELMES SZÜNTESSE MEG MŰTÁJÁT MÉG MA.

VÉTEKÉK csökkenti a gyomrot és a vért, erősíti a szervezetet és a szívet. A legújabb gyógyszer a KÉSEDELEM VESZÉDELMES SZÜNTESSE MEG MŰTÁJÁT MÉG MA.

FÉRFIAK ORVOSA
Vizsgálat INGYEN.
PITT MEDICAL SPECIALIST
RENDELŐ ÓRAK: Reggel fél 10-től este 8-ig. Vasárnap fél 10-től délt 12 óráig.
(Egy block északra a Pennsylvania Depot-tól.)
1204 PENN AVENUE. PITTSBURGH, PA.

Immigrant State Bank
343 W. NORTH AVE., CHICAGO, ILL.
Sedgwick Street sarkán.
Tisztelettel meghívja a Chicago és környékbeli magyarságot az új bankhelyiség megtekintésére, ahol takarékbetét, pénzküldés, hajójegy és közjegyzői ügyeket a legnagyobb biztosíték mellett bonyolíthatják le.
Biztonsági pénzeszekre (Boxok) egy évre 3 dol. láért bérlehetők.
A Chicagói Magyarok Első Állami Bankja.

"A FULLERTON STATE BANK"
LEGYEN A MIKULUSA.
Küldjön az óhazai rokonainak és barátainak néhány dollárt ezen bank útján és boldoggá teszi őket.
Itt mindig a legolcsóbb árat és a legjobb kiszolgálást kapja.
FULLERTON STATE BANK
A FULLERTON ÉS SOUTHPORT AVE.-K SARKÁN, CHICAGO, ILL.
Szombaton és kedden este 9 óráig nyitva.

AZ ANYÁK MEGŐRIZHETIK ÜDESÉGÜKET, IFJÚSÁGUKAT

Sok anya, aki gyermekét tejevel táplálja, elhervad, lesóványodik, mintha betöltötte volna hivatását gyermeke világra hozásával s meghalni készülne.

Az anyára, az anyai gondviselésre szüksége van a gyermeknek sokáig, még késő ifjúságában is. Élnie, virulnia kell, olyannak kell lennie, hogy gyönyörködhessék gaztatában s láthassa felnőtt sorba kerülését.

A tudomány nagy haladást tett. Ma már nem kell magunkat teljesen sorunkra bízni. Nem szabad az anyának megadással néznie, hogy hervad, sápad, soványodik. Bűn ennek az állapotnak a türesemással azért, mert könnyen lehet segíteni rajta, de azért is, mert nemcsak a maga, de gyermeke életét is veszélyezteti vele az anya.

Gyenge anyák pótolják a szoptatás közben fogyó erőt
PARTOGLORY
szervezeterősítő használata útján
Egy fél pohár friss, tiszta vízbe öntsön ek egy kávéskanál Partogloryt és ezt igyák meg.

A Partoglory átváltoztatja a vizet nagy vas és foszfát tartalmánál fogva a testnek nélkülözhetetlen, tápszerré. A Partoglory vasat és foszfátot juttat a vérbe, ezáltal a vér szaporodik, gazdagodik s a vérszegénység, sápadtság, általános gyengeség hamarosan elmúlik. Tegyen próbát a Partoglory val, amelyből 1 üveggel 1 dollárért, 6 üveggel 5 dollárért küldünk az ország bármely részébe.

PARTOS PATIKA

160 SECOND AVENUE NEW YORK, N. Y.

KEDVEZMÉNYEK A RENDELŐNEK.
Minden dollár értékű rendelésnél megkapja a remek kiállítású, diszes fali naptárt ajándék gyanánt.
5 dolláros rendelésnél kap fali naptárt és még külön egy darab finom növénybalzsam szappant.
10 dolláros rendelésnél kap fali naptárt és még külön 2 darab finom növénybalzsam szappant.

RENDELÉSI ÉS DISZNAPTAR SZELVÉNY.
TISZTELT PARTOS UR.
Kérem a mellékelt \$.....ért Partogloryt küldeni és címre a disznaptárt annak elkészülése után azonnal megküldeni.
Név.....
Cím.....

A felj

(Folyt.)
EMBERE
ATVESZ
HATALM
RÓLY O
NULASÁ
SARNAP
lelkese
van arr
kormány
léponton
nisterin
legitim
igaz, h
acit és
nem tart
de kijel
roly 15
zött kor
kült ebbe
tent nem
ni fog tá
Eljött
hogy mos
tékes for
A hóm
lítés oza
világosa
KORMÁN
1920.
ALAPJAN
SZERINT
CSAK A
HATJA A
ÉS ERRE
NEM ERK
házuken
spádt ar
mának:
— Itt a
Voltak
cal járká
deszket le
Az egé
lították,
ántant m
kis színd
király, le
nunk a ti
és a ház
tel már é
hogy talá
is a nehe
hápénzbi
Elment
ahol mind
ság, iró é
szokott é
HIRBÖR
ni. Ez t
délután
LISTÁVA
Az em
ott ragyo
betű, ame
roly kir
emberi h
eltöltött
hirdették.
MA ESTE
nyele óra
legkésebb
Egyik-
ber körül
tette, h
honnán s
kellene,
vannak é
ket. A p
intézték
SZERUEN
KAT LE
Egy év
tette egy
táncnak,
tén ott c
hogy kuda
mi baj le
mocsávká
huzta a v
— Ha a
a jelvény
Ha az o
feül, eg
hogy a K
SASAG E
régi műn
uralomra,
dig jó, m

VICKS V
karcolás

VICKS V
a hűlésé
ság épp
kiesiny,
m
ok elle
phim, m
thymé, m
per far
gyító alk
VICKS
ellen, te
hogy íbr
rok jag
érez. U
más beteg
háiban, a
yannak.

